

HEEMKUNDIGE KRING

“Norbert de Vrijter” Lille vzw

België – Belgique
P.B.
2275 Lille
BC 6717

Driemaandelijks contactblad

Vijfentwintigste jaargang nr. 96/1,
Mei 2007

Afgiftekantoor: 2275 Lille

Verantwoordelijke uitgever:
Heemkundige Kring “Norbert de Vrijter” vzw
p.a. Rosette Dillen, Moereind 22, 2275 Lille
Bankrek.: 979-0878854-39

In dit nummer

- ❖ Guillaume de Steenhuys en de Geheime raad
- ❖ Dringende oproep: Lilse cafés!
- ❖ Vrijdag visdag.
- ❖ Verslag namiddaguitstap naar Herentals
- ❖ Namiddaguitstap naar Kasterlee op 16 juni.
- ❖ Diversen

Activiteiten

- ❖ **Zaterdag 16 juni:** Zomeruitstap Kasterlee
- ❖ **Zaterdag 8 september:** Heemkundige uitstap Kortrijk
- ❖ **Zondag 26 augustus:** Heksensabbat
- ❖ **Vrijdag 12 oktober:** Herfstactiviteit Gierle in beeld

Bestuur

Voorzitter	: Rosette Dillen, Moereind 22, Wechelderzande. 03/312.49.03.
Ondervoorzitter	: Walter Driesen, Ter Varentstraat 28, 2640 Mortsel. 03/8884412.
Secretaris	: Louis Bertels, Valvekenstraat 20, Lille. 014/88.39.09
Penningmeester	: Jos Willems, Heiend 7, Lille. 014/88.02.66.
Bibliothecaris	: Vic Van Duppen, Middelveld 27, Gierle. 014/55.51.57.
Bestuursleden	: Wim Peeters, Kloosterstraat 26, Gierle. 014/55.33.55. Jules Van Olmen, Vlimmersebaan 58, Wechelderzande. 03/312.07.80. Jos Geysen, Zagerijstraat 35, Lille. 014/88.10.79. Alex Vercammen, Boskapelstraat 98, Lille. 014/882375

Vragen over onze werking? Contacteer ons !

E-mailadres: louis.bertels@skynet.be

Informatie Heemkundige Kring

De Heemkundige Kring "Norbert de Vrijter" vzw is op 1 maart 1983 opgericht en heeft tot doel zich toe te leggen op het bewaren, bestuderen, verzamelen, bekendmaken en het doen waarderen van het heem, de oudheidkunde, de geschiedenis en de volkskunde van de deelgemeenten Gierle, Lille, Poederlee en Wechelderzande.

Het lidgeld bedraagt **15 euro** per jaar. Hiervoor ontvangt u de 4 contactbladen en het jaarboek waarvoor u in het begin van het werkjaar intekent.

U bent ook steeds welkom in ons heemhuis "De Vrijter", Rechtestraat 7, 2275 Lille.

Elke 3de dinsdag van de maand staan de deuren open van 19.30u tot 22u. Wij helpen u graag verder. In juli en augustus is het heemhuis gesloten.

De uitgever heeft er naar gestreefd auteursrechten op de illustraties te regelen volgens wettelijke bepalingen. Diegene die meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich alsnog tot de uitgever te wenden.

Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook mits vermelding van de naam van de auteur en de jaargang van de Heemkundige Kring "Norbert de Vrijter".

JAARPROGRAMMA 2007

Zaterdag 16 juni 2007: zomeroetstap Kasterlee

Zondag 26 augustus 2007: Heksenboomfeesten

Zaterdag 8 september 2007: heemkundige uitstap naar Kortrijk

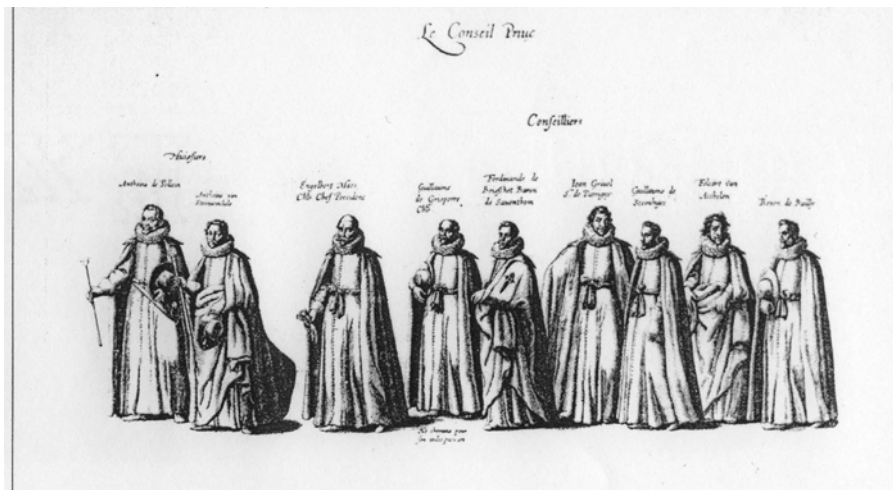
Vrijdag 12 oktober 2007: herfstactiviteit Gierle in beeld

Dinsdagen 6, 13 en 27 november 2007: lessenreeks

Zaterdag 10 november 2007: herfstuitstap kerkhof Poederlee

Zaterdag en zondag 23 en 24 februari 2008: voorstelling jaarboek 2007

Guillaume de Steenhuis en de Geheime Raad

De begrafenisstoet van aartshertog Albrecht met de leden van de Geheime Raad.
5de v.l.n.r. Ferdinand de Boisschot, baron van Zaventem, gekleed als ridder van de Orde van Sint-Jacob van Compostela.
(Copyright Koninklijke Bibliotheek Brussel. Prentenkabinet)

In het tijdschrift 'Ons Heem', uitgegeven door Heemkunde Vlaanderen, vonden we bij het artikel: "De ridderorden in een historisch perspectief", geschreven door professor Paul Janssens, bijgaande afbeelding.

We zien hierop de begrafenisstoet van aartshertog Albrecht met de leden van de Geheime Raad. Als zevende in de rij zien we Guillaume de Steenhuis afgebeeld. Wij dachten aanstonds aan het geslacht 'de Steenhuis', baronnen van Poederlee, en togen aan het werk om het 'wie' en het 'wat' te achterhalen.

Albrecht van Oostenrijk

Albrecht van Oostenrijk was landvoogd van de Nederlanden vanaf zijn verloving met Isabella, de dochter van de Spaanse koning, in 1598 tot aan zijn dood in 1621.

Albrecht was niet de eerste keuze van koning Filips II voor het huwelijk met zijn dochter Isabella. Albrecht was een volle neef van Isabella en omdat hij kardinaal was, moest er pauselijke toestemming voor het huwelijk komen. Bij hun huwelijk kreeg het echtpaar de Zuidelijke Nederlanden cadeau. Er waren wel strenge voorwaarden aan het huwelijk verbonden: zo zouden de Nederlanden weer onder een Spaanse vorst komen als het echtpaar kinderloos zou overlijden, mochten eventuele kinderen alleen met toestemming van de Spaanse vorst trouwen en moesten de eventuele dochters met Spaanse prinses trouwen. Albrecht en Isabella werden enthousiast ontvangen door de bevolking van de Zuidelijke Nederlanden. Ze namen hun intrek te Brussel.

In 1609 slaagde Albrecht erin een bestand te sluiten met de opstandelingen in het Noorden: het Twaalfjarig Bestand. Deze twaalf jaren waren voor Albrecht en Isabella gelukkige jaren: ze verbleven veel op hun buitenverblijven te Tervuren en Mariemont.

Albrecht leed de laatste jaren van zijn leven aan jicht en weigerde om die reden zijn broer keizer Matthias op te volgen. Hij overleed in 1621. Omdat het huwelijk kinderloos was gebleven, werd Albrecht als vorst van de Zuidelijke Nederlanden opgevolgd door Filips IV.

Guillaume de Steenhuis

Aanvankelijk dachten we te doen te hebben met de echtgenoot van Walburga Snoy en eerste baron van Poederlee. Bij nader inzicht echter blijkt het de vader van de baron van Poederlee te zijn. Wij steunen ons hiervoor op de overlijdensdatum van Albrecht van Oostenrijk, nl. 1621. En aangezien Philip Guillaume de Steenhuis in 15636 huwde met Walburga Snoy zou hij wel zeer jong tot de Geheime Raad behoord hebben.

Van zijn vader weten we trouwens dat hij tot op hoge leeftijd verschillende vooraanstaande functies vervulde: lid van de Staatsraad, de Admiraliteit en van de Geheime Raad. Onze baron maakte trouwens ook een geslaagde politieke carrière en bracht het tot raadgever in de Geheime Raad.

De Geheime Raad

De Geheime Raad of Privéraad was één van de drie Collaterale Raden die op 1 oktober 1531 bij ordonnantie van Karel V naast de landvoogdes Maria van Hongarijë werden opgericht om haar bij te staan in het bestuur van de Nederlanden. Omwille van zijn vele taken en bevoegdheden was hij zowat het bureaucratisch zenuwcentrum van het centrale bestuur. Vanaf 1531 was de Geheime Raad een permanent college van zes tot negen raadsheren, of rekwestmeesters, die de dossiers behandelden.

Van rechtswege was de Geheime Raad een consultatief regeringscollege dat de landvoogd van advies diende te voorzien. In de XVIde eeuw werden de adviezen van de Geheime Raad door de voorzitter mondeling aan de landvoogd meegedeeld, waarna deze, eveneens mondeling, zijn beslissing kenbaar maakte. Deze beslissing werd dan verder door de Raad afgehandeld.

In tegenstelling tot de Raad van State, die enkel adviserende bevoegdheden had, wist de Geheime Raad in de praktijk een grote beslissingsmacht te verwerven. Wetgeving, bestuur en rechtspraak waren de drie grote werkterreinen van de Geheime Raad, die daarmee een sleutelpositie bekleedde in het bestuurlijk kaderwerk.

De Raad zette de wil van de vorst en landvoogd om in rechtstaal, in edicten, ordonnanties, plakaten en instructies, en stond eveneens in voor de uitvaardiging ervan.

Als verdediger van de rechten en de voorrechten van de soeverein hield de Geheime Raad toezicht op de naleving van de wetten en de openbare orde. De Raad was tevens nauw betrokken bij de benoeming van raadsheren in de Grote Raad, baljuws, schouten en andere officieren van justitie. Daarnaast oefende hij toezicht uit op de lagere besturen. Hij was ook bevoegd voor hoge kerkelijke benoemingen, toewijzen van beneficiën en afleveren van niet-dogmatische kerkelijke verordeningen. Daarnaast besliste de instelling ook over de aanvragen van particulieren tot het bekomen van allerlei gunsten en toestemmingen, zoals drukkersoctrooien, vrijgeleiden, vergunningen voor broederschappen en rederijderskamers, enz.

Uit hoofde van het gratierecht van de landsheer kon de Geheime Raad ook in de procesgang ingrijpen door remissie (= uitwissing van een misdaad waarbij een dodelijk slachtoffer was gevallen), en pardon (= uitwissing van een misdaad waarbij geen dodelijk slachtoffer was gevallen), rappel van banne (= waardoor de concrete strafmaat, verbanning, werd tenietgedaan), stafvermindering en vrijlating, enz.

Hieruit kunnen we besluiten dat de Geheime Raad de machtigste instelling van de Habsburgse Nederlanden was. Dat de ‘Heren van Poederlee’ tot deze Raad behoorden, kan ons alleen maar verbazen en doen besluiten dat zij tot de machtigen van het land behoorden.

Nu ook wordt het ons duidelijk waarom Philippe Guillaume voor zichzelf de titel ‘baron van Poederlé’ aanvroeg en met verve bekwam. Zijn vader besliste immers mee tot de toekenning ervan. Hij, komende uit de middens van de nieuwe ambtelijke adel, wilde eveneens een titel om zich ook onder de oude adel te kunnen begeven.

Geraadpleegde werken:

P. Janssens: De ridderorden in een historisch perspectief, in Ons Heem.

W. Driesen: De Heren des Dorps en Banderije van Poederlee, deel 2 in Jaarboek H.K.2000 <http://nl.wikipedia.org>

H. De Schepper: “Geheime Raad” in: De centrale overheidsinstellingen van de Habsburgse Nederlanden

Walter Driesen

Dringende oproep: Lilse cafés!

De heemkundige kring “Norbert de Vrijter” is op zoek naar meer gegevens over de zestig cafés die Lille in de twintigste eeuw rijk was! De plaats en de benaming van deze cafés zijn ons door diverse mensen mondeling bezorgd. Laat ons weten indien u nog meer van dergelijke cafés kent!

Wie kan ons helpen aan foto's van deze cafés? Foto's van het gebouw, een binnenzicht, een foto van de eigenaar of de uitbater. Ook doodsprentjes van de betrokken personen zijn welkom. We zoeken alle mogelijke gegevens over deze cafés: benaming, periodes van bestaan, anekdotes zoals dat er voorheen een winkel of een andere herberg heeft gestaan, enz. Alle gegevens zijn welkom, ook verhalen (die nog het liefst!)

Geef uw gegevens door aan Jos Willems, Heiend 7 te Lille, tel. 014/880266 of stuur een mailtje naar louis.bertels@skynet.be.

Foto's of doodsprentjes komen we, indien gewenst, persoonlijk bij u ophalen. U krijgt ze binnen de maand terug nadat wij ze ingescand hebben.

Hieronder volgt een lijst van deze 20ste-eeuwse Lilse cafés.

De adressen die vermeld zijn, zijn de huidige adressen en huisnummers.

1. Balsakker 6: “Bij de Slachter”
2. Boskant 52A: “Het Lilse Hof”
3. Broekzijstraat 32: “Boerenbuiten”
4. Broekzijstraat 58: “In den Nachtegaal”
5. Broekzijstraat 84: “Bij den Dokus”
6. Broekzijstraat 121: “Het Appeltje”
7. Gierlebaan 4: “De Pelikaan”
8. Gierlebaan 119: “In 't Kloontje”
9. Heiend 16: “Den Boemerang”
10. Heiend 33: “In den Driehoek”
11. Heiend 77: “De wandeling”
12. Heiend 118: “De Heidebloem”
13. Heiend 131: “Dennenweelde”
14. Houtzijde 87: “?”
15. Kerkplein 3: “Sint-Pieter”
16. Kerkplein 5: “Zanzibar”
17. Kerkstraat 2: “Herberg bij F. Willemsens”
18. Kerkstraat 10: “Rubenspaleis”
19. Kerkstraat 16-18: “De Lelie”
20. Kerkstraat 30-32: “Spiegelpaleis”
21. Kerkstraat 38: “De Prins”
 - “De Nieuwe Prins”
 - “Snoopy”
 - “Ter Linde”
22. Kerkstraat 43: “De Wieter”
23. Kerkstraat 67: “De Schrans” (al actief in 1730)
24. Klophamer 67: “De volksvriend”
25. Poederleeseweg 11: “Edelweis”
26. Poederleeseweg 17: “Trapke Op”
27. Poederleeseweg 23: “Bij Anneke”
 - “De wissel”

28. Poederleeseweg 23-23A: “Bij de Paardenkoopman”
29. Poederleeseweg 25: “?”
30. Poederleeseweg 31: “Het Schuttershof”
31. Poederleeseweg 41: “De Sporthal”
32. Poederleeseweg 111: “D’Achtste Zaligheid”
33. Poederleeseweg 121: “De Warande”
34. Rechtestraat 2: “In den Keizer” (vermeld in 1670)
35. Rechtestraat 4-10: “In de Croon” (vermeld in 1578)
36. Rechtestraat 15: “De Tramstatie”
37. Rechtestraat 17: “In de Ketel”
“Bij Ketty”
“Heimwee”
38. Rechtestraat 19: “?”
39. Rechtestraat 23: “In het Zonneke”
“Olympia”
40. Rechtestraat 24: “Olympia”
“Kempenhof”
41. Rechtestraat 25: “Den Hond”
“Groenendaal”
42. Rechtestraat 26: “?”
43. Rechtestraat 34-36: “Bij de Geitenboer”
44. Rechtestraat 35: Het Sportlokaal”
45. Rechtestraat 40: “Nieuw België”
“De Goudvink”
46. Rechtestraat 77: ?
47. Rechtestraat 79: “Het Moleken”
48. Tielenbaan 121: “De Prins”
49. Valvekenstraat 37: “In de Leeuw”
50. Valvekenstraat 56: “De Afspanning”
51. Wechelsebaan 2: “In de Welkom”
52. Wechelsebaan 7: “In den Groendendaal”
53. Wechelsebaan 11: “?”
54. Wechelsebaan 83: “De Wandeling”
55. Wechelsebaan 101: “?”
56. Wechelsebaan 121: “Bij de Varkensstouwer”
57. Wechelsebaan 125: “De Nieuwe Prins”
58. Wechelsebaan 164: “De Brouwketel”
59. Wechelsebaan 170-170A: “De Vriendenkring” (bij Fok Broek)
60. Wechelsebaan 198: “?” (bij Fok Jeans)
61. Wechelsebaan (onder de brug van de autostrade): “?”

Restaurants:

Poederleeseweg: “Villa Op de Beeck”

Wechelsebaan: “Brandens Hoeve”

Wechelsebaan: “De Kempmaan”

Wij verwachten van de Lillenaren veel respons te krijgen. In de volgende contactbladen gaan we dit rijtje cafés terug opnemen, aangevuld met alle van u ontvangen gegevens.

Alvast onze hartelijke dank voor uw medewerking.

Jos Willems

Schenken.

Van de familie Jef Maes-Leysen uit Poederlee kreeg de heemkundige kring kapmantels, capes en mutsen.

Twee oude kerkboeken, doodsprentjes en communicantenprentjes werden ons geschonken door Julia Goolaerts uit Lille.

Jos Wijnants uit Beerse bezorgde ons prentbriefkaarten en een boekje.

Van Leo Bastiaense, Jozef Auwers en Josepha Tops, allen uit Poederlee, ontvingen we diverse oude foto's.

Josepha Tops schonk ons ook nog 2 zeer mooie geborduurde kapmantels met bijhorigheden.

Ten slotte kunnen we nog melden dat Jos Willems en Eric Van Echelpoel uit Lille ons diverse doodsprentjes gaven.

Wij danken deze schenkers voor hun milde bijdrage.

Al deze schenkingen kunnen, nadat ze door ons gecatalogiseerd zijn, vrij in ons heemhuis geraadpleegd worden.

ADRESWIJZIGINGEN!!!

Om ongemakken te vermijden vragen wij aan al onze leden om bij adreswijziging hun nieuw adres zo snel mogelijk door te geven aan een van de bestuursleden.

Dank bij voorbaat.

Neergestort vliegtuig.

Op ons artikel over een neergestort Engels zweefvliegtuig in Lille kregen we diverse reacties. Ons werkend lid, Walter van den Brande, wist te vertellen dat het hier mogelijk over de Engelse piloten ging die eind 1944 verborgen geweest zijn bij Fons Jacobs.

Anderen wisten ons te vertellen waar het vliegtuig neergestort was en waren zelfs bereid om met onze vraagsteller, Luc Vervoort, ter plaatse eens te gaan kijken.

Staf Van den Broeck uit Lichtaart maakte ons attent op een artikel dat in de "Volkskalender 2002" van Kasterlee verschenen is.

Daar is heel het verhaal beschreven in "Drama boven Lichtaart, maandag 18-09-1944", blz 155 tot 174.

Al wie geïnteresseerd is kan de details over het betrokken vliegtuig bij ons in het heemhuis vrij raadplegen. Elke derde dinsdag van de maand (uitgezonderd juli en augustus) kun je bij ons terecht voor het opzoeken van dergelijk informatie.

Louis Bertels

Heemkundige uitstap naar Kortrijk!

Op zaterdag 8 september gaat de heemkundige kring op uitstap naar Kortrijk.
De voorbereidselen voor de reis zijn in volle gang.
Houd deze datum in ieder geval al vrij in uw agenda!
In het volgende contactblad delen we de details van deze reis mee.

Openstelling “Heemhuis Norbert de Vrijter”.

Elke derde dinsdag van de maand (uitgezonderd juli en augustus) stelt de Heemkundige Kring haar heemhuis open van 19.30 tot 22.00 uur.

Zowel leden als niet-leden kunnen gratis opzoeken komen doen.

Wij beschikken over de boeken van de burgerlijke stand tot 1900 van de 4 deelgemeenten.

Ook de parochieregisters van onze deelgemeenten hebben we, evenals enkele van onze buurgemeenten. Daarbuiten hebben we nog een hele verzameling doodsprentjes die geklasseerd zijn, een fototheek en diverse naslagwerken.

Mensen die niet direct op zoek zijn naar gegevens voor zichzelf maar die ook graag wat opzoekwerk doen of foto's, krantenartikels of teksten klasseren, zijn bij ons ook zeer welkom.

Wij zijn nog steeds op zoek om ons rijk archief uit te pluizen en te klasseren.

Alle hulp is welkom en speciale kennis is niet vereist!

De Heemkundige kring zoekt medewerkers

De heemkundige Kring doet bij dezen een oproep op alle belangstellenden, zowel in de lokale als familiegeschiedenissen. Wij hebben dringend behoefte aan medewerkers bij de opzoeken, computerfanaten om teksten in te voeren en te bewerken, lezers om artikelen van andere heemkundige kringen samen te vatten.

U ziet, voor elke belangstellende is er wel iets naar zijn kunnen en op zijn maat. Kandidaat-medewerkers melden zich bij de bestuursleden.

Wij kijken er alvast naar uit!

Vrijdag visdag!

Veel kinderen eten vis met lange tanden, ze eten veel liever vlees. Het zou wel eens kunnen dat de vasten hier voor iets tussen zit.

Vroeger was vlees eten verboden in de ganse vastenperiode, dat zijn de veertig dagen tussen Aswoensdag en Pasen. Ook op de “magere” dagen werd er vis gegeten. Dit was dus elke vrijdag en bij “goede” katholieken ook elke woensdag. Vis was toen de enige toegestane vleesvervanger. Maar vis had in het verleden en nog tot in de vorige eeuw een slechte reputatie. De vis was vaak bedorven, want het vervoer was veel trager dan vandaag en koelwagens of koelkasten bestonden niet. Meestal kon men in het binnenland alleen maar gezouten of gedroogde zeevis krijgen of haring in azijn, voor verse zeevis moest men nabij de kust wonen. Er was ook veel minder variatie in het vismenu, geen wonder dus dat de kinderen er niet zo dol op waren.

Wist je dat onze gewoonte om de vis te besprenkelen met citroensap zo is ontstaan? Met die citroen wilde men namelijk de slechte geurtjes van bedorven vis verbergen. Vandaag kan je de citroen aan de kant laten en voluit genieten van de heerlijke smaak van vis. Die heb je nu in alle soorten en maten en steeds even vers.

Zoetwatervis had men vroeger in het binnenland ook. Die kwam toen veel talrijker voor dan nu. Onze rivieren, beken en meren waren bevolkt met vissoorten als snoek, paling, brasem, baars, barbeel en soms zelfs rivierkreeftjes. Dat die vissoorten op het menu kwamen werd bewezen door het archeologisch onderzoek naar visbotjes gevonden in afvalkuilen en beerputten.

Vis was dus dagelijkse kost en de vishandel floreerde. Om een eigen, verse visvoorraad te hebben legden kastelen en vooral kloosters op grote schaal visvijvers aan. In de middeleeuwen was het vissersberoep een vak apart met strenge regels en bepalingen. Je viste om den brode, van sportvissen was toen nog geen sprake.

Museum voor Oude Technieken, Grimbergen

Numismatica Herentals

Bent u geïnteresseerd in numismatiek?

Onderzoekers die zich bezighouden met bronnen uit het ancien régime worden regelmatig geconfronteerd met de veelheid aan munten die in onze contreien circuleerden. Bij sommigen groeit deze confrontatie uit tot interesse voor de materiële munten op zich. Dezen en anderen die interesse hebben voor bijvoorbeeld Romeinse munten, Griekse munten, Euromunten enz..., kunnen voortaan terecht in eigen streek. Een tweetal jaar geleden werd te Herentals de kring Numismatica Herentals opgericht. Elke tweede zondag van de maand is er een clubactiviteit in Brasserie “Den Brasseur”, Bovenrij 50 te Herentals. Het lidgeld bedraagt 11€ per jaar. Het dag-lidmaatschap is 1€ Verdere inlichtingen kunnen bekomen worden bij voorzitter R. Dillen, tel. 0472-542147 of op website www.numismatica-herentals.be.

Voorjaarslezing – 23 maart 2007

In het verlengde van onze succesvolle tentoonstelling in het Mollenhof, eerder dit jaar, handelde de lezing over de evolutie van het onderwijs in het begin van de 19de eeuw. De spreker van de avond was Guido Landuyt, ex-onderdirecteur van het Klein Seminarie van Hoogstraten. Momenteel is hij een doctoraatsthesis aan het voorbereiden over het onderwijs in de 19de eeuw in de Kempen.

Het hoofdbestanddeel van zijn betoog was de overgang van hoofdelijk naar klassikaal onderwijs tijdens het Hollandse Bewind en de gevolgen hiervan voor het onderwijs in de Kempen. Waar mogelijk gaf hij meer details voor de deelgemeentes van Groot Lille. Hij kruidde zijn voordracht ook met anekdotes die ons een duidelijk en verrassend beeld gaven van bijvoorbeeld de situatie van de onderwijzers in deze periode.

Ondanks het feit dat de spreker zeker geen ‘geboren redenaar’ was, - niet iedereen slaagt erin om ‘en pleine publique’ zijn zenuwen in toom te houden – is hij er toch in geslaagd om zijn verhaal op een begrijpelijke manier te brengen. Misschien was het zelfs voor sommigen onder de aanwezigen een verademing om nog eens artisaanale ingekleurde kaartjes te zien verschijnen op het projectiescherm, die Guido – zij het met enige moeite – uiteindelijk dan toch uit zijn laptop te voorschijn toverde.

Ondanks Guido’s gevecht met de moderne techniek en de zenuwen was het een zeer interessante uiteenzetting. We kregen een verhelderende kijk op een stukje onderwijsge-schiedenis dat een beslissende invloed heeft uitgeoefend op het onderwijs van vandaag.

Alex Vercammen

De Heemkundige Kring legt een fototheek aan van Groot-Lille

- Werp uw foto’s, of dubbels, zowel oude als recente, niet weg!
- Groepsfoto's, vieringen of zichten zijn interessant
- Namen erbij - als het nog kan - maken het vollediger!
- Wij bewaren ze in ons archief voor de toekomst.
- Geef ze aan een van onze bestuursleden

Onze oprechte dank

Verlag van de namiddaguitstap naar Herentals op 21 april 2007

Zoals de vorige twintig dagen in april is ook deze eenentwintigste een prachtige zomerdag. Met ongeveer 30 geïnteresseerden staan we rond half twee klaar aan het gemeentearchief (vroeger nog brandweerkazerne) voor een rustige wandeling door de geschiedenis van Herentals.

Het oorspronkelijke plan was om eerst het gerestaureerde begijnhofkerkje te bezoeken. Bij het vastleggen van de uitstap was er geen enkele dienst voorzien. Pas op het laatste moment kregen de gidsen de mededeling dat er eerst een doopsel,

en daarna nog een huwelijksmis zouden plaatshebben op deze zaterdagmiddag. Het werd dan ook een beetje puzzelen voor de gidsen om het bezoek alsnog te kunnen inpassen in de wandeling.

Na een inleidende situatieschets gaat het richting Begijnvest. Althans voor één groep, de tweede groep legt het parcours af in de andere richting, om elkaar niet te veel voor de voeten te lopen. Zo leren we dat dit overblijfsel van de omwallingen van Herentals midden 19de eeuw door de burgerij als promenade gebruikt werd. Meer bepaald door de katholieke burgerij; de liberale had haar eigen promenade: de Molenvest...

Via een onverwacht stukje natuur vlakbij het centrum van Herentals belanden we aan de oevers van de Kleine Nete, waar we heel wat te weten komen over de voordelen van een vistrap. Aan de andere oever maakt de gids ons attent op de sporen van een van de twee bastions die de stad hier verdedigden. Vóór ons zien we de poort van het oude gasthuis, met daarachter de nog resterende gebouwen van het voormalige klooster, waarin nu de kantoren van het OCMW zijn gevestigd.

De volgende halte is het kasteeltje van Lepaige, dat we – weer eens omwille van een trouwer – niet kunnen bezoeken. Via de Nederrij en de Wolstraat bereiken we terug het Begijnhof. Ondertussen zijn dopeling en trouwers verdwenen en hebben we de gelegenheid om de resultaten van de restauratie te bewonderen. Men is er uitstekend in geslaagd om het interieur terug zijn oorspronkelijke uitstraling terug te geven. Meer dan de moeite om hier eens binnen te lopen wanneer u nog eens in Herentals komt. Een bezoek aan het Begijnhofmuseum rondt deze prachtige wandeling af.

Het was wel een lange namiddag geworden, ook omwille van het niet beschikbaar zijn van de begijnhofkerk op het oorspronkelijk geplande tijdstip. Maar, ik overdrijf niet wanneer ik zeg dat de gids ons geen minuut verveeld heeft. Heel veel waaroms kregen een – dikwijls onverwacht – antwoord. Losse feiten passen als puzzelstukjes plots in elkaar en verbanden worden duidelijk. Onze wandeling beperkte zich tot het noordelijk deel van Herentals, het zuidelijk stukje is nu voor ons nog steeds ‘terra incognita’. Laten we hopen dat de toekomst hierin verandering kan brengen.

Het doel van onze volgende uitstap is Kasterlee. Hierover vindt u meer info in een ander artikel in dit blad.

Alex Vercammen

Namiddaguitstap naar Kasterlee op 16 juni 2007

Onze volgende zomeruitstap brengt ons naar het pompoenendorp Kasterlee. We starten onze uitstap aan de Rielenkapel.

Deze kapel ligt in de deelgemeente Lichtaart op een boogscheut van het domein 'De Hoge Rielen'. De kapel werd voor het eerst vermeld in 1564, maar het is zeker dat er al eerder een gebedshuis op deze plaats gestaan heeft. In 1600 wordt de kapel herbouwd en in 1999 grondig gerestaureerd. Elke woensdagmorgen kan je er nog een gebedsviering bijwonen. De negen streepjes op de bakstenen getuigen van de novenen die de moeders hier kwamen (komen) doen om voor hun ongeboren of opgroeiende kinderen bijstand te vragen.

Van hieruit gaat het richting Kasterlee dorp, om juist buiten het centrum een bezoek te brengen aan Keeses' Molen en aan het ernaast gelegen Heemerf.

Keeses' molen is een standaardmolen uit 1650. Een dergelijke molen wordt met behulp van een standaard of standerd, een dikke eiken balk, naar de wind gedraaid. Hierbij draait de hele romp van de molen mee.

Deze molen komt oorspronkelijk uit Heist-op-den-Berg, waar hij werd gebouwd door Cornelius 'Cees' Van Laer. In 1922 verhuist hij naar de Retiebaan om daar een omgewaaid exemplaar te vervangen. Uiteindelijk zal deze molen aan de Geelsebaan belanden.

Heemerf De Waaiberg.

In samenwerking met de Heemkundige Kring van Kasterlee richt de gemeente dit Heemerf op en het complex krijgt de naam Waaiberg, naar de aloude benaming van deze streek. Het wil een getuigenis brengen van de bouwstijl en de levenswijze van de Kempense mens in de tweede helft van de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Te bezichtigen zijn een langgevelhoeve, langsschuur, bakhuis, biehal en karkot.

Zoals steeds verzamelen we rond 13.00 uur aan het Heemhuis in Lille. Je kunt natuurlijk ook rechtstreeks naar de Rielenkapel komen, waar we starten rond half twee. Als je voor de ingang staat van het domein van de Hoge Rielen ga je links en dan kom je de kapel tegen op je rechterkant na ongeveer een kilometer.

Tot dan!

Alex Vercammen